

Επώνυμο	Δανέλλης
Όνομα	Άθως
Ψευδώνυμο/ Καλλιτεχνικό όνομα	
Τόπος γεννήσεως	Κρήτη
Ημερομηνία γεννήσεως	1966
Ημερομηνία θανάτου	
Βιογραφικά στοιχεία	<p>Ο Άθως Δανέλλης κατάγεται από την Κρήτη. Σε πολύ μικρή ηλικία γνώρισε και αγάπησε τον Καραγκιόζη δίπλα σε παλιούς δασκάλους της Τέχνης. Γρήγορα ξεκίνησε να παίζει και να μελετά το Θέατρο Σκιών.</p> <p>Η επαγγελματική ενασχόλησή του με το Θέατρο Σκιών ήλθε ύστερα από μεγάλη αναζήτηση. Σπούδασε δημοσιογραφία στο Λονδίνο, όπου παράλληλα παρακολουθούσε σεμινάρια θεάτρου, κινησιολογίας και δραματολογίας. Όταν γύρισε στην Ελλάδα κατέβηκε στην Κρήτη, από όπου κατάγεται, και δούλεψε σε ραδιοφωνικό σταθμό της ΕΡΤ όπου έκανε τα πρωινά του Σαββάτου μια εκπομπή με θέμα τον Καραγκιόζη και τίτλο «Πίσω από τον μπερντέ». Συνεργάστηκε με την Ε.Ρ.Α., την ελεύθερη ραδιοφωνία και τον περιοδικό Τύπο. Παρουσίασε σειρές εκπομπών με θέμα το ελληνικό και παγκόσμιο Θέατρο Σκιών, ενώ συμμετείχε σε θεατρικές, κινηματογραφικές και τηλεοπτικές παραγωγές. Σύντομα άρχισε να δίνει παραστάσεις Καραγκιόζη ως επαγγελματίας καραγκιοζοπαίκτης. Ζωγραφίζει και κατασκευάζει τα εργαλεία της τέχνης του. Εργάστηκε επίσης σαν λαϊκός μουσικός.</p> <p>Με τον "Αθηναϊκό Θίασο Σκιών" του, έχει λάβει μέρος σε πολλά φεστιβάλ στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Η.Π.Α., Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία κ.α.).</p> <p>Είναι αντιπρόεδρος του Πανελληνίου Σωματείου Θεάτρου Σκιών και μέλος του Δ.Σ. του Μουσείου Θεάτρου Σκιών Δήμου Ζωγράφου. Είναι επίσης μέλος του Δ.Σ του Πανελληνίου Σωματείου Θεάτρου Σκιών και ιδρυτικό μέλος της θεατρικής εταιρίας «Παράστασις» στο Ναύπλιο και από το 2005 μέλος της δημιουργικής ομάδας Media dell'Arte.</p> <p>Το 1998, ίδρυσε το "Αρχείο Ελληνικού Θεάτρου Σκιών" με σκοπό την αποκατάσταση και αξιοποίηση των θεατρικών κειμένων και ιστορικών στοιχείων του Ελληνικού Καραγκιόζη.</p> <p>Πηγή:http://www.athosdanellis.com/902thetaomegasigmaf-deltaalphanu941lambdalambdaetasigmaf-alphathetaetanualpha970kappa972sigmaf-theta943alphasigmaomicronsigmaf-sigmakappaiota974nu.html (02/10/2013)</p>
Προσωπογραφίες	
Μόνιμη εγκατάσταση	Αθήνα
Ημερομηνίες ενασχόλησης με το Θ.Σ	Διατηρεί από το 1989 μόνιμες σκηνές με βραδινές παραστάσεις για ενήλικο κοινό, όπου παρουσιάζει σπάνια έργα από το ξεχασμένο ρεπερτόριο του Ελληνικού Θεάτρου Σκιών καθώς και δικές του πρωτότυπες δημιουργίες κρατώντας ζωντανή αυτή την τόσο σημαντική λαϊκή θεατρική παράδοση.

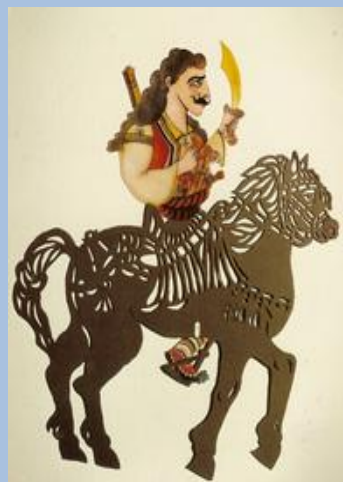
	<p>Από το 2002 είναι μέλος στον δημιουργικό χώρο τέχνης “ Κρατήρα”, όπου δίνει παραστάσεις και συνεργάζεται με την ομάδα του χώρου σε κοινές παραγωγές, εργαστήρια και σεμινάρια. Είναι αντιπρόεδρος του Πανελληνίου Σωματείου Θεάτρου Σκιών και μέλος του Δ.Σ. του Μουσείου Θεάτρου Σκιών Δήμου Ζωγράφου.</p> <p>Από το 2007 ως το 2010 συνεργάστηκε με το Εθνικό Θέατρο, παρουσιάζοντας παραστάσεις παραδοσιακού Θεάτρου Σκιών.</p> <p>Τις περιόδους 2009, 2010 και 2011 συνεργάστηκε με τον Διονύση Σαββόπουλο σε παραστάσεις που παρουσιάστηκαν στο Θέατρο Παλλάς και στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.</p> <p>Πηγή: http://www.athosdanellis.com/902thetaomegasigmaf-deltaalphanu941lambdalambdaetasigmaf-alphathetaetanualpha970kappa972sigmaf-theta943alphasigmaomicronsigmaf-sigmakappaiota974nu.html (02/10/2013)</p>
<p>Άλλες επαγγελματικές ασχολίες</p>	<p>Διδάσκει την τέχνη του Θεάτρου Σκιών (ιστορία και θεωρία, ύφος και μίμηση, ρόλος της μουσικής στην παράσταση, κατασκευή και ζωγραφική φιγούρας, σκηνικού και ρεκλάμας) σε σεμινάρια ανά την Ελλάδα και το εξωτερικό, γράφει άρθρα και μελέτες και έχει την επιμέλεια εκδόσεων, ραδιοφωνικών εκπομπών και παραστάσεων.</p> <p>Πηγή:http://www.athosdanellis.com/902thetaomegasigmaf-deltaalphanu941lambdalambdaetasigmaf-alphathetaetanualpha970kappa972sigmaf-theta943alphasigmaomicronsigmaf-sigmakappaiota974nu.html (02/10/2013)</p>
<p>Παραστάσεις σε μόνιμη σκηνή</p>	<p>Διατηρεί από το 1989 μόνιμες σκηνές με βραδινές παραστάσεις για ενήλικο κοινό, όπου παρουσιάζει σπάνια έργα από το ξεχασμένο ρεπερτόριο του Ελληνικού Θεάτρου Σκιών καθώς και δικές του πρωτότυπες δημιουργίες.</p> <p>Πηγή:http://www.athosdanellis.com/902thetaomegasigmaf-deltaalphanu941lambdalambdaetasigmaf-alphathetaetanualpha970kappa972sigmaf-theta943alphasigmaomicronsigmaf-sigmakappaiota974nu.html (02/10/2013)</p>
<p>Παραστάσεις στην Ελλάδα</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οκτώβριος 2006-Γενάρης 2007: «Ο Καραγκιόζης τρομοκράτης» σε Αθήνα, Χανιά, Ζάκυνθο, Ικαρία, Αντίπαρο και Σίφνο • Αμοργός 2008, Φολέγανδρος 2006: συμμετοχή στην έκθεση του Θεάτρου Σκιών «Στη Σκιά του Καραγκιόζη» • 08 & 15/12/2010: συνεργασία με το μουσικό σχήμα «Γιάλα» στη σκηνή «Αυλαία» • 29/12/2011: παράσταση «Η μαγική προβεία» • Χειμώνας 2011-2012 στο Baumstrasse: «Η Αυτοκτονία του Καραγκιόζη», «ο Καραγκιόζης μάγειρας», «Ο άσωτος», «Ζητείται γαμπρός», «ο Μέγας Αλέξανδρος και το καταραμένο φίδι», «η κηδεία του Καραγκιόζη», «ο Καραγκιόζης γραμματικός» • 05/01/2012: παράσταση «Η Θεία από την Αίγυπτο» • 19/01/2012: παράσταση «ο Καραγκιόζης Μάγειρας» • 15/03/2012: παράσταση «Γιάννος και Παγώνα» • 03/05/2012: παράσταση «Η αυτοκτονία του Καραγκιόζη» • Καλοκαίρι 2012: «Όξω από την παράγκα» σε σκηνοθεσία του Κώστα Καζάκου • 27/05/2012: συμμετέχει στην παράσταση του Χορευτικού Τομέα του Πανεπιστημίου Αθηνών • 10-15/09/2012: συμμετοχή στο Karagiozis Music Project • 25/09/2012: παίρνει μέρος σε εκδήλωση του Μουσείου Ελληνικών Μουσικών Λαϊκών Οργάνων Φοίβου Ανωγειανάκη-Κέντρο Εθνομουσικολογίας με τίτλο «Η Ξενιτιά το χαίρεται...» • 29/09/2012: παρουσιάζει την παράσταση «Ο Καραγκιόζης μάεστρος» στα εγκαίνια του Νεοκλασικού Ωδείου στην Αθήνα • 11/10/2013: παράσταση της ρομαντικής ερωτικής κωμωδίας «Γαμπρός απ'το παράθυρο» στο Art Bar Poems and Crimes στην Αθήνα • 13/10/2012: παράσταση του κλασσικού έργου «Ο Καραγκιόζης γραμματικός» στο Art Bar Poems and Crimes στην Αθήνα • 8/12/2012 και 18/01/2013: συμμετέχει στην παράσταση «Μουσικοκαραγκιοζούπολη» • 12/11-15/12/2012: έδωσε διάφορες παραστάσεις στην Έκθεση-αφιέρωμα στο Ελληνικό Θέατρο Σκιών μέσα από το έργο του Καραγκιοζοπαίχτη Κώστα Μάνου στην Ελληνοαμερικανική Ένωση στην Αθήνα • 28/12/2012: παράσταση Καραγκιόζη στον κοινωνικό χώρο «Δον Κιχώτης» στο Άργος • 04/01/2013: παράσταση «το θαυματουργό ιατρείο» στο ενυδρείο Creataquarium-Θαλασσόκοσμος στο Ηράκλειο Κρήτης • 20/02/2013: παράσταση «οι αρραβώνες του Καραγκιόζη» • 27/03/2013: παράσταση «Σουλειμάν ο Μεγαλοπρεπής» • 01/07/2013: συμμετοχή στην παράσταση του Λυκείου των Ελληνίδων του Κιάτου «Στου χορού τα γυρίσματα» • 16/07/2013: παράσταση «ο Καραγκιόζης δια της βίας γιατρός-ούτε μιλάει ούτε λαλάει» στο Art Bar Poems and Crimes στην Αθήνα • 06/08/2013: παράσταση «ο Καραγκιόζης Μάεστρος» για την οικονομική ενίσχυση του Δημοτικού

	<p>Σχολείου του Προφήτη Ηλία στους Αγρούς Ηρακλείου</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2013: «Σουλειμάν ο Μεγαλοπρεπής», «Τα Ευαγγέλια του Καραγκιόζη και το Πασχαλινό Θαύμα», συμμετέχει ξανά στην παράσταση «Μουσικοκαραγκιοζούπολη» με το θίασο του. • 08/10/2013: παράσταση «ο Καραγκιόζης Πρωθυπουργός» στο Art Bar Poems and Crimes στην Αθήνα http://www.poemsandcrimes.gr/events.aspx (09/10/2013) <p>Πηγή:http://www.athosdanellis.com/pialpharhoalphasigmatau940sigmaepsiloniotasigmaf.html (03/10/2013) https://www.facebook.com/athos.danellis?fref=ts (07/10/2013) http://www.creteplus.gr/news/o-karagkiozis-maestros-se-mia-bradia-gia-tin-oikonomiki-enishusi-tou-dimotikou-sholeiou-tou-profiti-.html (08/10/2013)</p>
Παραστάσεις στο εξωτερικό	<p>Με τον “Αθηναϊκό Θίασο Σκιών” του, έχει λάβει μέρος σε πολλά φεστιβάλ στο εξωτερικό: Διεθνής Συνάντηση Μικροθεάτρου στη Γρανάδα της Ισπανίας, Παγκόσμιο φεστιβάλ μουσικής και θεάτρου στη Νέα Υόρκη (σε συνεργασία με την Εστουδιαντίνα Νέας Ιωνίας Βόλου), Διεθνές Φεστιβάλ παραμυθιού στο Βερολίνο 4 Μαρτίου 2012 παρουσιάζει σε συνεργασία με το Ελληνικό Θέατρο Βελγίου την παράσταση «Ο Καραγκιόζης και η θεία από την Αίγυπτο» στις Βρυξέλλες</p>
Θεματολόγιο-Δραματουργία Παραδοσιακά σενάρια Προσωπική παραγωγή έργων	<p>Ατάκες- Αστεία</p> <hr/> <p>Δραματουργία- Σενάρια 1. Καινοτομίες- Νέα στοιχεία</p> <hr/> <p>Δραματουργία- Σενάρια 2. Παραδοσιακή δραματουργία</p> <p style="text-align: center;">Ενδεικτική αναφορά</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Ο Καραγκιόζης προφήτης» 2. «Ο Καραγκιόζης φούρναρης» 3. «Οι αρραβώνες της Βεζυροπούλας» 4. «Οι δύο νυχτοκλέφτες» 5. «Ο Καραγκιόζης γιατρός» 6. «Ο Καραγκιόζης στο τρελοκομείο» 7. «Ο θείος από την Αμερική» 8. «Ο Καραγκιόζης ανθοπώλης» 9. «Το στοιχειωμένο ξενοδοχείο» 10. «Το νησί των κατεργαράιων» 11. «Οι αρραβώνες του Καραγκιόζη» 12. «Ο Καραγκιόζης γραμματικός» 13. «Η Θεία από την Αίγυπτο» 14. «Δύο καλοί γείτονες» 15. «Ο Καραγκιόζης επιστήμονας» 16. «Ο Καραγκιόζης μάγισσας» 17. «Ο Μέγας Αλέξανδρος και τα Αινίγματα της Βεζυροπούλας» 18. «Της Νύχτας τα Γραμμένα» 19. «Τα 82 Εντάλματα του Καραγκιόζη» 20. «Ο Καραγκιόζης τραγουδιστής» <hr/> <p>Δραματουργία- Σενάρια 3. Ηρωικό δράμα</p> <hr/> <p>Δραματουργία- Σενάρια 4. Παραμυθόδραμα</p> <hr/> <p>Δραματουργία- Σενάρια 5. Έργα ιστορικού περιεχομένου</p> <hr/> <p>Δραματουργία- Σενάρια 6. Αρχαιότητα- Αρχαίο δράμα</p> <hr/> <p>Δραματουργία- Σενάρια 7. Θρησκευτικού χαρακτήρα - Βίοι αγίων</p>

Κοινό

Οι παραστάσεις του απευθύνονται κυρίως σε παιδικό κοινό, στα σχολεία ή σε άλλους χώρους που ασχολούνται με την παιδική ψυχαγωγία. Ωστόσο, από το 1989 διατηρεί μόνιμες σκηνές με βραδινές παραστάσεις για ενήλικο κοινό.

Φιγούρες

Σκηνικά

Ρεκλάμες/ Αφίσες

Από την παράσταση «Ο Άσωτος»

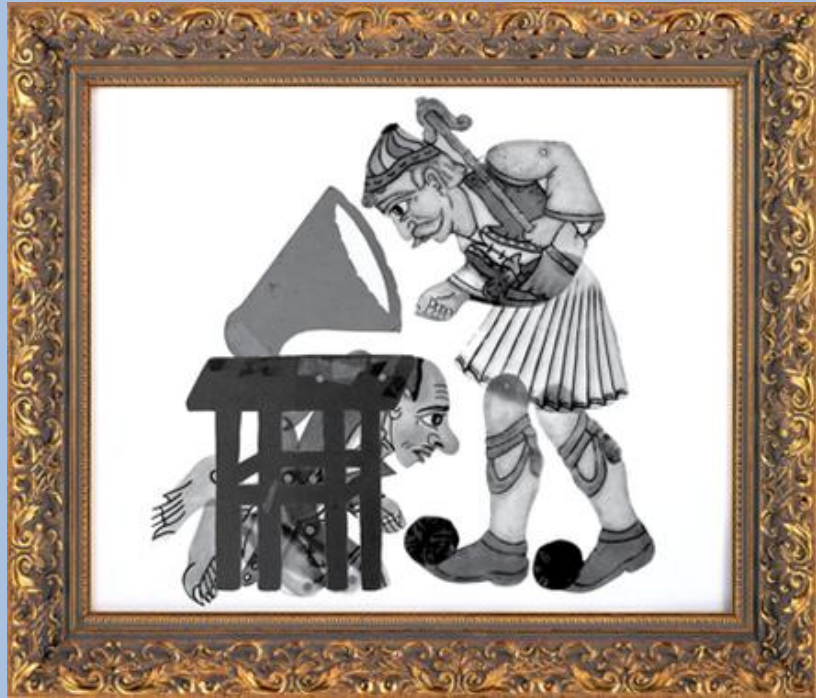
Από την παράσταση «Η αυτοκτονία του Καραγκιόζη»

Από την παράσταση «Ζητείται γαμπρός»

Από την παράσταση «Ο Καραγκιόζης γραμματικός»

Από την παράσταση «Σουλεϊμάν ο Μεγαλοπρεπής»

Από την παράσταση «Η κηδεία του Καραγκιόζη»

Συμμετοχή σε φεστιβάλ**Εθνικά**

- 01/04/2005: Φεστιβάλ Ψέματος στο Φούρνο «Το ψέμα στον Πασά» (Θέατρο Σκιών του Αντώνη Μόλλα) παράσταση από τον Άθω Δανέλλη (Υπόθεση: Ο Πασάς ζητά από το Χατζηαβάτη να του βρει έναν πολύ μεγάλο ψεύτη τον οποίο θα χρησιμοποιήσει σε διπλωματικές υποθέσεις του σεραγιού. Βέβαια εμφανίζεται ο Καραγκιόζης που ξεγελά τους πάντες.)
- 28/06/2010: παράσταση «Ο Καραγκιόζης υπηρέτης» στο 14^ο Φεστιβάλ Λόφου Στρέφη, αφιερωμένο στη μνήμη του Μάνθου Αθηναίου ένα χρόνο μετά το θάνατό του
- 16-24/07/2012: συμμετοχή στο Φεστιβάλ Άργους Μυκηνών δίνοντας 9 παραστάσεις σε διαφορετικές περιοχές όπως Μύλοι, Φίχτια, Χώνικα, Ελληνικό, Προσύμνη, Νέα Κίος, Αλέα, Αχλαδόκαμπος, Γυμνό
- 28/07/2012: συμμετοχή στο Α' Φεστιβάλ Σερίφου με την παράσταση «ο Καραγκιόζης καταζητούμενος»
- 20/07/2013: συμμετοχή στο 1^ο Φεστιβάλ των Τριών Φεγγαριών στη Λέρο, παρουσιάζοντας μαζί με τη Φωτεινή Βελεσιώτου την μουσική παράσταση «Μουσικοκαραγκιοζούπολη».
- 09-11/01/2013: συμμετοχή στο 1^ο φεστιβάλ Θεάτρου Σκιών που διοργανώθηκε από το Πανερωπαϊκό Σωματείο Θεάτρου Σκιών
- 22/05/2013: συμμετοχή στο φεστιβάλ «Το Εργαστήρι του Δημιουργού» στο Κέντρο Ελέγχου Τηλεοράσεων
- 04/09/2013: συμμετοχή στο 14^ο Φεστιβάλ Θεάτρου Σκιών τα «Σπαθάρεια», που φιλοξενούνται στο Μουσείο Θεάτρου Σκιών Δήμου Αμαρουσίου «Ευγένιος Σπαθάρης», παρουσιάζοντας την παράσταση «ο Καραγκιόζης και το φάντασμα»
- 05/10/2013: συμμετοχή στο φεστιβάλ «Παιγνιόθεν» για το ελληνικό παραδοσιακό παιχνίδι και το σύγχρονο παιχνίδι πόλης, στην Αθήνα

Πηγές: <http://www.athinorama.gr/child/newsroom/?edtid=125866> (07/10/2013)

<http://www.amongtheants.com/#!συντελεστες> (07/10/2013)

<https://www.facebook.com/athos.danellis?fref=ts> (07/10/2013)

<http://entertainment.in.gr/html/ent/352/ent.150352.asp> (07/10/2013)

http://tehniskaigrammata.blogspot.com.es/2013/05/blog-post_2185.html (07/10/2013)

<http://www.culturenow.gr/21264/o-athws-danellis-sto-ergasthri-toy-dhmioyrgoy> (07/10/2013)

http://www.argosculture.gr/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=69&Itemid=103 (08/10/2013)

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.482115195138929.124340.482081775142271&type=3> (08/10/2013)

<http://www.asda.gr/hgianniris/senario.htm> (16/10/2013)

Διεθνή

- 1994: συμμετοχή στο διεθνές φεστιβάλ κλασικής κιθάρας, ανεβάζοντας το έργο του κιθαρίστα Γιώργου Ζαρμπ «Ο Καραγκιόζης δάσκαλος κιθάρας» το οποίο το 1996 παρουσίασε μαζί με άλλα έργα σε θέατρα και πανεπιστήμια της Αγγλίας στα ελληνικά και τα αγγλικά.
- Απρίλιος 2003: συμμετοχή στο 4ο Φεστιβάλ Ελληνικής Μουσικής και Χορού στη Νέα Υόρκη με παράσταση Θεάτρου Σκιών με τη μουσική συνοδεία της Εστουδιαντίνας Νέας Ιωνίας Βόλου.
- Νοέμβριος 2003: συμμετοχή στο φεστιβάλ Berliner Marchentage: Marchen, Mythen, Mittelmeer με παραστάσεις Θεάτρου Σκιών σε βιβλιοθήκες του Βερολίνου, στο Griechische Kulturstiftung, σε Ελληνικά Σχολεία και αλλού.
- Διεθνές Φεστιβάλ παραμυθιού στο Βερολίνο
- 03/07/2013: συμμετοχή στο Διεθνές Φεστιβάλ Χορού στο Βούζι Δήμου Δομοκού

Πηγές: <http://www.domokos.gr/content/diethnes-festival-horoy-sto-voyzi> (07/10/2013)

<http://www.hxosfm.gr/el/94/mo-s-kotieatr-k-parastas-st-ga-do-me-to-s-cha-des-kai-ton-ati-da-ell.php> (08/10/2013)

Συμμετοχή σε συνέδρια**Εθνικά**

- 09-10/06/2001: διημερίδα «Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ ΑΠΟ ΤΟΝ 20^ο στον 21^ο ΑΙΩΝΑ» στο Δημοτικό Θέατρο «Απόλλων» στην Πάτρα, ομιλία με τίτλο «Ο Καραγκιόζης στον 21^ο αιώνα από την πλευρά των δημιουργών»
- 13-15/01/2006: 4η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ «Καραγκιόζη» Διοργάνωση: Ελληνικό Θέατρο Σκιών – Η «Παράστασις» και Οργανισμός Πολιτισμού και Αθλητισμού Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε συνεργασία με το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, το Αρχείο Ελληνικού Θεάτρου Σκιών και το Μουσείο Θεάτρου Σκιών Δήμου Ζωγράφου. Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.
- 28/05/2011: συμμετοχή στον Νέο Κύκλο Αυτόνομων Σεμιναρίων στα πλαίσια του Εργαστηρίου Σκηνογραφίας-«Ένα Εργαστήριο για την Τέχνη», με τίτλο εισήγησης «ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ» (περιήγηση στην ιστορία και την τέχνη της σημαντικότερης αστικής λαϊκής παράδοσης του 20^{ου} αιώνα- ρεπερτόριο, χαρακτήρες, φιγούρες, σκηνικά, υλικά και τρόποι κατασκευής, φωνή και μίμηση και πολλά άλλα μυστικά του Καραγκιόζη)

- 12/11/2012: συμμετοχή στην παρουσίαση «Ο Θρίαμβος των Σκιών: το Ελληνικό Θέατρο Σκιών μέσα από τα έργα του Καραγκιοζοπαίκτη Κώστα Μάνου» στην Ελληνοαμερικανική Ένωση Αθηνών παρουσιάζοντας την παράσταση «Τα κατορθώματα του Καραγκιόζη»
- 01/12/2012: συμμετοχή στην ημερίδα για το «Ελληνικό Θέατρο Σκιών» στην Ελληνοαμερικανική Ένωση, δίνοντας ομιλία με τίτλο «Χίλιες και μία παραστάσεις. Το ανεξάντλητο ρεπερτόριο του Ελληνικού Καραγκιόζη»
- 31/03/2013: συμμετοχή στο συνέδριο «Γεύση και Μνήμη II» στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών στην Αθήνα, παρουσιάζοντας την παράσταση «ο Καραγκιόζης γευσιγνώστης»

Πηγές: <https://www.facebook.com/events/191940740941755/> (07/10/2013)

http://ts.uop.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=5&lang=el (08/10/2013)

<http://www.eleftheriaonline.gr/politismos/ekdiloseis/item/24493-synedrio-gefsi-mnimi> (08/10/2013)

http://www.hau.gr/?i=culture.el.past_event.2905 (08/10/2013)

Διεθνή

Έργα Καραγκιόζη

Άρθρα

- Αθηνόραμα 19/01/2011: «Όνειρο ζω, μη με ξυπνάτε» (Απαντώντας στην πρόταση του «α» για τη διατύπωση μιας θετικής άποψης, ο γνωστός δημιουργός του Θεάτρου Σκιών παραθέτει τη σύνοψη ενός έργου με πρωταγωνιστές τους ήρωες της σύγχρονης «μυθολογίας» μας.)
- Τσιριτσάντζουλες «ο Καραγκιόζης τρομοκράτης» άρθρο με τίτλο «ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΡΑΓΕ Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ;» :

Η βιβλιογραφία του Ελληνικού Θεάτρου Σκιών - ξεκινώντας από τη μελέτη του Luis Rusell: "Karagheuz, ou un Théâtre D'Ombres á Athènes" του 1921 - μπορεί να θεωρηθεί σήμερα σχετικά ικανοποιητική, τόσο σε αριθμό όσο και σε ποιότητα, – λαμβάνοντας, βέβαια υπ' όψη πως δεν είναι εύκολο να εξαντλήσει κανείς θεωρητικά τις άπειρες και σημαντικές πτυχές μιας τόσο ιδιότροπης τέχνης. Δυστυχώς μεγάλα κομμάτια της τέχνης και της ιστορίας του Καραγκιόζη, λόγω της μη συστηματικής καταγραφής στοιχείων και του προφορικού χαρακτήρα της παράδοσης του ελληνικού θεάτρου σκιών, χάνονται μέσα στα χρόνια.

Τι ήταν και τι είναι ο Καραγκιόζης;

Θα μπορούσε να πει κανείς, επιγραμματικά, ότι ο Καραγκιόζης ήταν το μοναδικό πανελλήνιο λαϊκό θέατρο στην τελευταία δεκαετία του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα που συγκέντρωνε και διασκέδαζε πολύ μεγαλύτερο αριθμό θεατών από ό,τι όλα τα άλλα αστικά θέατρα μαζί. Το Θέατρο Σκιών - του τούρκικου τύπου – εμφανίζεται στα Βαλκάνια πριν το 1600. Οι παίκτες της εποχής, συνήθως Τούρκοι ασίγγανοι και Εβραίοι, έπαιζαν σε διάφορες γλώσσες: τούρκικα, ελληνικά, εβραϊκά, αρβανίτικα. Αν και στα μετέπειτα χρόνια υπήρχαν ανάμεσά τους Έλληνες, ο Καραγκιόζης αργεί να εμφανιστεί στα μέρη μας. Το ποιος τον έφερε παραμένει άγνωστο κι ούτε ακριβή χρονολογία έχουμε για την άφιξή του. Ωστόσο, μπορούμε να πούμε, βασιζόμενοι σε κάποιες γραπτές μαρτυρίες, πως παραστάσεις δίδονταν στην αυλή του Αλή Πασά στα Γιάννενα. Σιγά σιγά άρχισαν να παίζονται και στα γιαννιώτικα καφενεία και οι παίκτες απόκτησαν μαθητές. Αυτοί έμεναν κοντά στους δασκάλους σαν άμισθοι - ή ελάχιστα αμειβόμενοι – βοηθοί και τους παρακολουθούσαν προσεκτικά μαθαίνοντας τα μυστικά τους.

Ο πρώτος επώνυμος παίκτης, που θεωρείται και πατέρας του ελληνικού Καραγκιόζη είναι ο Μπαρμπαγιάννης Μπράχαλης. Γεννημένος στη Μάνη, άφησε τα μέρη του σε μικρή ηλικία. Κάποτε βρέθηκε στην Πόλη. Εκεί έμαθε την τέχνη και κατέληξε στο επάγγελμα του καραγκιοζοπαίκτη. Γύρω στο 1850, έφερε την τέχνη του στην Αθήνα. Ύστερα, όμως, από επίμονες παρεμβάσεις της αστυνομίας, αναγκάστηκε να μετακομίσει στον Πειραιά. Αργότερα ξαναγύρισε στην Αθήνα, δημιουργώντας μαζί με τον μαθητή του Χρήστο Κόντο την πρώτη μόνιμη σκηνή Θεάτρου Σκιών στην πρωτεύουσα. Παρόλο που ο Μπράχαλης άλλαξε τον Καραγκιόζη εξωτερικά, εξελληνίζοντάς τον σημαντικά, η τέχνη του διατηρούσε όλα τα χαρακτηριστικά του τούρκικου Θεάτρου Σκιών. Το ρεπερτόριό του ήταν περιορισμένο. Το περιεχόμενο των παραστάσεών του ήταν, συνήθως, απαγορευτικό για γυναίκες και παιδιά, καθώς τα καλαμπούρια του ήταν χοντροκομμένα και πρόστυχα. Την ίδια εποχή λειτουργούν και στην επαρχία κάποιοι αντίστοιχοι θίασοι.

Στα 1880 περίπου κάνει την εμφάνισή του στον μπερντέ ο ανανεωτής, ο μέγας μεταρρυθμιστής της τέχνης του ρωμαϊκού Καραγκιόζη. Ο Δημήτρης Σαρντούνης από την Πάτρα, που έγινε γνωστός σα Μίμαρος, είναι ο πατριάρχης του ελληνικού Θεάτρου Σκιών. Τα κλασικά έργα, οι κύριοι πρωταγωνιστές, τα βασικά εργαλεία, ο τρόπος παιχνάτος και γενικότερα η όλη δομή του νεοελληνικού Καραγκιόζη είναι αποτέλεσμα της δημιουργικής φαντασίας του Μίμαρου. Αφού δούλεψε κάποιον καιρό στην Πάτρα, ως βοηθός του Χρήστου Κόντου, ο Μίμαρος έφτιαξε δικό του θίασο. Έπαιξε σε πολλά μέρη της Ελλάδας και έμεινε αρκετά χρόνια στην Αθήνα. Είχε μεγάλη επιτυχία και αγαπήθηκε πολύ από το κοινό. Έβγαλε πολλές φιγούρες στη σκηνή του. Οι πιο επιτυχημένες ήταν ο Διονύσιος και το Κολλητήρι. Απέκτησε βοηθούς τον Θεσσαλό Μέμο Χριστοδούλου, τον Δημήτρη Μανωλόπουλο, που δημιούργησε τους άλλους δύο γιους του Καραγκιόζη και τον καρπενησιώτη Γιάννη Ρούλια που σε συνεργασία με τον Μίμαρο, δημιούργησε τη φιγούρα του Μπάρμπα Γιώργου.

Από το Μίμαρο και τους βοηθούς του βγαίνουν τα μεγαλύτερα ονόματα στην τέχνη του Καραγκιόζη: Βασίλης Αγαπητός, Μανωλόπουλος, Γιάννης Μώρος, Βουτσινάς, Μπέκος, Σωτηρόπουλος, Θεοδωρέλος, Ντίνος Θεοδωρόπουλος, Αντώνης Μόλλας, Πετρόπουλος, Χρήστος Χαρίδημος, Κελαρινόπουλος, Αγιωμαυρίτης, Δεδούσαρος, Ξάνθος, Κουτσούρης, Σωτήρης Σπαθάρης, Κώστας Μάνος, Γανιός κ.λ.π.

Στα τέλη της δεκαετίας του 1910 τα βασικά χαρακτηριστικά του νεοελληνικού Καραγκιόζη έχουν ήδη διαμορφωθεί. Ο Μίμαρος έχει δημιουργήσει τους κυριότερους ήρωες, έχει ανεβάσει τα περισσότερα από τα κλασικά έργα, που παίζονται μέχρι τις μέρες μας, κι έχει εμπλουτίσει σημαντικά τον τεχνικό εξοπλισμό της σκηνής. Ο Δημήτρης Μανωλόπουλος φέρνει από την Αίγυπτο τις διάφανες φιγούρες από κατεργασμένο δέρμα καμήλας. Έτσι ο Καραγκιόζης βγαίνει από τις σκιές για ν' αποκτήσει χρώμα και διαστάσεις πιο ανθρώπινες. Το 1924 ο παίκτης Λευτέρης Κελαρινόπουλος πετυχαίνει μια από τις σπουδαιότερες εφευρέσεις του μπερντέ: δημιουργεί την σούστα, σύστημα λαβής με μεντεσέ που επιτρέπει στη φιγούρα να γυρίζει δεξιά - αριστερά στο πανί. Ο Χαρίλαος Πετρόπουλος δημιουργεί το σύστημα εναλλασσόμενων σκηνικών, με δυο τελάρα, που μεταφέρει σε λίγα δευτερόλεπτα τη δράση του έργου από μια τοποθεσία σε άλλη...

Ο ρόλος του τραγουδιστή και της ορχήστρας - το μουσικό μέρος δηλαδή της παράστασης - ήταν εξίσου σημαντικό με το υπόλοιπο έργο. Ο απόλυτος συντονισμός μουσικής - διαλόγων ήταν απαραίτητος και δύσκολος, αφού η ορχήστρα βρισκόταν έξω από τη σκηνή. Ο τραγουδιστής έπρεπε να γνωρίζει και να αποδίδει καλά όλα τα τραγούδια που ακούγονταν ολόκληρα. Αμανέδες, συμρναίικα, ρεμπέτικα, δημοτικά, καντάδες, ευρωπαϊκά και οτιδήποτε άλλο υπήρχε στο έργο.

Εποχή άφησαν και οι σχεδιαστές και ζωγράφοι του Καραγκιόζη, που άλλοτε ήταν οι ίδιοι οι καραγκιοζοπαίχτες κι άλλοτε βοηθοί ή και άνθρωποι που έκαναν διαφορετικά επαγγέλματα.

Ο θίασος στο μεταξύ αποκτούσε συνεχώς νέα πρόσωπα. Ο Γιάννης Μώρος, καραγκιοζοπαίκτης του Πειραιά, δημιούργησε το Σταύρακα. Ο Γιάννης Πρεβεζάνος έβγαλε στη σκηνή τον Εβραίο. Ο Αντώνης Μόλλας δημιούργησε πολλούς νέους χαρακτήρες όπως ο Πεπόνιας και ο Κεκές, η μεγάλη του όμως επιτυχία ήταν ο Ομορφονιός, που κέρδισε αμέσως το κοινό με την εμφάνιση και τα καμώματά του. Εκτός από τους τακτικούς της ομάδας του Καραγκιόζη, δεκάδες πρόσωπα εμφανίστηκαν στον μπερντέ, για να καλύψουν τις ανάγκες των έργων.

Το ρεπερτόριο του Θεάτρου Σκιών όπως διαμορφώθηκε εκείνα τα χρόνια, παρουσιάζει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον. Σ' ένα θερινό θέατρο ο καραγκιοζοπαίκτης ξεκινούσε τις παραστάσεις του το Πάσχα και τελείωνε τον Οκτώβριο με καθημερινή αλλαγή έργου. Μπορεί, λοιπόν, να φανταστεί κανείς πόση ποικιλία χρειαζόταν για να κρατηθεί το κοινό που συνήθως ήταν μόνιμο. Ο αριθμός των έργων που πέρασαν από τις σκηνές είναι εντυπωσιακός και η θεματολογία τους ευρύτατη.

Ανάμεσα στο 1910 και το 1950 έχουμε την περίοδο της μεγάλης δόξας του Καραγκιόζη. Το Θέατρο Σκιών ήταν το πιο αγαπητό είδος ψυχαγωγίας όλων των κοινωνικών στρωμάτων. Οι καραγκιοζοπαίχτες, στην πλειοψηφία τους άνθρωποι αγράμματοι, με όπλο το ταλέντο και το ένστικτό τους, μέσα από τις παραστάσεις τους συμβάλουν στη διαμόρφωση της νεοελληνικής κοινωνίας. Η πολιτιστική και κοινωνική επίδραση του λαϊκού θεάτρου τους είναι μεγάλη. Διασκεδάζουν και συγκινούν το κοινό, σατιρίζουν την επικαιρότητα, καυτηριάζουν την πολιτική και τα έντονα κοινωνικά προβλήματα, ενημερώνουν για τις εξελίξεις. Για την απήχηση που είχε το Θέατρο Σκιών χαρακτηριστική είναι η μαρτυρία παλαιού θεατή του Μανωλόπουλου, από τη δεκαετία του '30: "... στο δρόμο, στην αγορά το πρωί, συζητούσαμε τι έγινε χθες στον Καραγκιόζη. Λέγαμε, ας πούμε, 'Είδες τι έπαθε ο γέρο - Τσάμης με την αδικία που έκανε; Το 'φαγε το κεφάλι του'. Άλλος έκανε τον Μπάρμπα Γιώργο, άλλος έλεγε τι είπε ο Καραγκιόζης στο αφεντικό του, ή έλεγε η μοδίστρα: 'Τι ωραία που ήτανε χθες στην παράσταση η ρόμπα της 'Ερμιόνης', να κάνουμε και τη δική σου έτσι ριχτή;'"

Στη διάρκεια του πολέμου και της γερμανικής κατοχής, ο Καραγκιόζης, όπως άλλωστε σε όλες τις δύσκολες στιγμές, βρίσκεται στην πρώτη γραμμή και μάχεται με το δικό του τρόπο. Τα έργα του, περισσότερο ηρωικά του '21 ("Αθανάσιος Διάκος", "Κατσαντώνης", "Ο Γενίτσαρος" κ.α.) ή επίκαιρα από τα γεγονότα τις εποχής ("Ο καταδότης της Γκεστάπο", "Χίτλερ και Μουσολίνι στην Κόλαση", "Ο Βρικόλακας των Καλαβρύτων" κ.α.), εμπυχώνουν τους θεατές και γεμίζουν τις καρδιές τους θάρρος και κουράγιο. Πολλοί άνθρωποι της τέχνης του χάνονται τα συννεφιασμένα εκείνα χρόνια, στα πεδία των μαχών ή χτυπημένοι από τις κακουχίες.

Μετά τον εμφύλιο και προς τα μέσα της δεκαετίας του '50, αρχίζει η πτώση του Καραγκιόζη. Η εμφάνιση του μόνιμου και κινητού κινηματογράφου, η ανάπτυξη του ελληνικού κινηματογράφου, η ξενομανία και οι συνθήκες ζωής που μεταβάλλονται άσπαστα, σπρώχνουν το Θέατρο Σκιών στο περιθώριο. Λίγο αργότερα η εμφάνιση και διάδοση της τηλεόρασης είναι το ισχυρότερο πλήγμα.

Μέσα στη δεκαετία του 1960 παρουσιάζεται ενδιαφέρον από κάποιους διανοούμενους. Από κει και πέρα ο Καραγκιόζης έρχεται κατά καιρούς στο προσκήνιο. Κυκλοφορούν πολλοί δίσκοι 45 και 33 στροφών με ηχογραφημένες παραστάσεις, όπως και φυλλάδια - νέα ή ανατυπώσεις παλαιότερων.

Γύρω στο 1970 ξεκινούν στην τηλεόραση τακτικές εκπομπές με παραστάσεις που τοποθετούνται στην παιδική ζώνη του προγράμματος. Παρόμοιες εκπομπές συνεχίζουν σποραδικά ως το 1995. Ο Καραγκιόζης εμφανίζεται πια σαν παιδικό θέατρο. Το ρεπερτόριό του περιορίζεται. Σήμερα, οι εναπομείναντες καλλιτέχνες του Θεάτρου Σκιών ζουν, σχεδόν αποκλειστικά από τις "παιδικές" παραστάσεις. Λιγότερες είναι οι βραδινές που δίνονται για μεικτό ή ενήλικο κοινό και κρατούν το χαρακτήρα των παλιών καλών ημερών.

Ο Καραγκιόζης σήμερα περνά κρίση ταυτότητας, αφού δεν γνωρίζει που ακριβώς απευθύνεται και τι συμβαίνει έξω από το πανί...

- Περιοδικό «Φαρφούλας»: Αναφορά στο Μάνθο Αθηναίο, ένα άρθρο του Άθω Δανέλλη: Ανεβαίνω την Δέγλερη. Γωνία Σαλαμίνοσ σταματώ για να ελέγξω την ταμπέλα που έχει λασκάρει και συνεχίζω. Μπροστά στο θέατρο κλειδώνω το μηχανάκι.

Έξι και πέντε. Κοιτάζω πάνω, είναι νωρίς, ο Μάνθος δεν έχει ξυπνήσει ακόμη. Ανοίγω και κατεβαίνω. Το μπαρ και η σκηνή είναι όπως τ' αφήσαμε χθες το βράδυ. Κάνω ένα πρόχειρο συμμάζεμα στις φιγούρες, γυρίζω τα τελάρα και βγαίνω. Σκουπίσμα, λίγο στρώσιμο στο χαλίκι, ξεσκόνισμα στο ταμείο, τακτοποίηση στις καρέκλες. Έπειτα στο μπαρ - αναψυκτικά στα ψυγεία, πατατάκια, φιστίκια και πασατέμπο στα σακουλάκια. Πετάγομαι στη γωνία να σφίξω το σύρμα στην ταμπέλα. Ξανά στη σκηνή, νοικοκύρεμα στις κασέτες και τα μικροπράγματα, έλεγχος στα σκηνικά. Τι θα παίξουμε σήμερα;

Επτά και δέκα.

-Άθωω...

Ο Μάνθος κατέβηκε με τους καφέδες.

-Τι γίνεται;

-Κάτσε να καταβρέξω και να πιούμε καφέ.

Πότισμα και κατάβρεγμα στο χαλίκι.

-Έλα όξω.

-Τι παίζουμε;

-Κάτσε, θα δούμε.

-Να φτιάξουμε τα σκηνικά.

-Άστα ρε παιδί μου. Κάτσε 'δω. Ά, φέρε τα κουλούρια του Αποστόλη. Απάνω στο ψυγείο.

Οι καφέδες ακουμπούν στο καφάσι. Καθόμαστε. Σχόλια για την χθεσινή παράσταση, για το κρασί που ήπιαμε στην ταβέρνα, γκρίνιες, γέλιο, ιστορίες απ' τα παλιά, κριτική της επικαιρότητας, φιλοσοφία. Τέλος του καφέ.

Οκτώ η ώρα.

-Πάμε μέσα.

Μπαίνουμε στη σκηνή.

-Τι παίζουμε Μάνθο;

-Τι είπαμε χτες;

-Τούς Χατζηλιάδες δεν είπες;

-Άνοιξε το μπαούλο.

Βγάζουμε φιγούρες και ξεκινάμε το βίδωμα. Έρχεται ο Αποστόλης.

-Τελειώστε κι ελάτε όξω.

Καρφισώνουμε τα σκηνικά, τακτοποιούμε, ετοιμάζουμε τις μουσικές. Ανάβουμε φώτα στο ταμείο και την πλατεία. Κατεβαίνει η κυρά-Βάσω.

-Ακόμα καθόσαστε;

-Έτοιμοι είμαστε Βάσω, τώρα κάτσαμε.

Ψιλοκουβέντα. Μαζεύεται σιγά-σιγά ο κόσμος.

-Βάλε μουσική να παίζει. Ο Γιάννης πού είναι;

-Παίζει στη Βάρκιζα, θα 'ρθει μετά.

Εννιά παρά δέκα.

-Άντε, να ξεκινήσουμε.

Ανάβουμε τα πάνω φώτα και χτυπάμε πρώτο κουδούνι. Σε λίγο δεύτερο. Κάτω φώτα. Ανεβαίνει και ο Μάνθος.

-Την πλατεία σβήσε.

Εννιά παρά πέντε. Τρίτο κουδούνι. Σέρβικο.

Ο Μάνθος Αθηναίος, ο μάστοράς μας, γεννήθηκε το 1925 στην Αθήνα - από κει και το καλλιτεχνικό του επώνυμο - και έμαθε τον Καραγκιόζη από τους παλιούς σπουδαίους τεχνίτες της εποχής. Ξεκίνησε να παίζει σε νεαρή ηλικία και εξελίχθηκε σε έναν από τους σημαντικότερους καραγκιοζοπαίκτες της γενιάς του με σχεδόν εβδομήντα χρόνια συνεχούς εργασίας στο Θέατρο Σκιών. Ήταν άνθρωπος της πιάτσας, της αγοράς, με πλούσια λαϊκή παιδεία και ένστικτο πάνω στην τέχνη του. Μας δίδαξε την αμεσότητα στην δημιουργία της παράστασης, την ζωντάνια και τον ρεαλισμό στην απόδοση των χαρακτήρων. Οι περισσότεροι νέοι καραγκιοζοπαίκτες πέρασαν από την σκηνή του Μάνθου σαν μόνιμοι ή περιστασιακοί βοηθοί, ή σαν τακτικοί θεατές.

Δέκα παρά είκοσι.

Διάλειμμα.
Σβήνουμε τα κάτω φώτα.

**-Βάλε νερό και λίγο ούζο. Τι γίνεται όξω;
-Καμιά εβδομηνταριά πρέπει να 'ναι.**

Μπαίνει η κυρά-Βάσω.

**-Ογδόντα ένας. Και τρία μικρά που δεν τους έκοψα εισιτήριο.
-Γεια σου ρε Βάσω. Η Βάσω είναι στρατηγός.
-Εσύ είσαι στρατηγός, εγώ είμαι δεκανέας.**

Καλαμπούρια και ψιλοκουβέντα. Δυό - τρεις γνωστοί μπαίνουν να χαιρετίσουν.

-Βάλε λίγο ούζο και ξεκινάμε. Λίγο βάλε.

Πρώτο κουδούνι.
Μπαίνει ο Γιάννης.

**-Πώς πήγε ρε Γιάννη, είχε κόσμο ;
-Εκδήλωση του Δήμου ήτανε, με ελεύθερη είσοδο.
-Εδώ ογδόντα εισιτήρια έχουμε. Έχουνε φύγει όλοι.
-Μάνθο, είκοσι Ιουλίου είναι, τι περιμένεις;
-Βάρα, ξεκινάμε.**

Δεύτερο κουδούνι. Κάτω φώτα.

-Πάτα το κασετόφωνο.

Τρίτο Κουδούνι. Κλέφτικο.

Δεν ήταν εύκολος άνθρωπος ο Μάνθος. Ο χαρακτήρας και τα καμώματά του μόνο με του Σκαρίμπα μπορούν να συγκριθούν. Ήταν ένα πεισματάρικο παιδί. Αν δεν περνούσε το δικό του δεν ησύχαζε, μπορούσε να σκάσει – και μέχρι να το καταφέρει μπορούσε να σκάσει όλους τους υπόλοιπους. Έστηνε μια ιστορία που την έλεγε και την ξανάλεγε ώσπου στο τέλος την πίστευε. Γινόταν γενναίοι καυγάδες, σου έκοβε η του έκοβες την καλημέρα, περνούσε λίγος καιρός για να τον συγχωρέσεις και με τα πρώτα γέλια τα ξεχνούσε, σαν να μην είχαν συμβεί ποτέ. Με όλα αυτά, περάσαμε στιγμές που μένουν σταμπαρισμένες στην καρδιά μας για πάντα. Εκτός της τέχνης του Καραγκιόζη, ο Μάνθος μας δίδαξε ζωή.

Έντεκα παρά είκοσι πέντε. Καλαματιανό. Τέλος της παράστασης. Χειροκροτήματα. Ο Μάνθος βγαίνει και κάθεται έξω. Περνούν θεατές, φίλοι και γνωστοί για να χαιρετίσουν. Του πάω λίγο ούζο και νερό. Μαζεύουμε τα εργαλεία στη σκηνή με γέλια και πειράγματα.

**-Άντε ρε, τι κάνετε μέσα; Βγείτε όξω, θα σκάσετε.
-Ερχόμαστε.
-Βάλτε ούζο να πιείτε.**

Καθόμαστε. Φεύγουν και οι τελευταίοι. Η κυρά-Βάσω έρχεται με το κασελάκι από το ταμείο.

- Πιάσατε πάλι την κουβενταρία.
- Τι να κάνουμε Βάσω, να μη μιλάμε;
- Αφήστε και τίποτα για αύριο.

Μαζεύουμε τα μπουκάλια στα καφάσια και τα σακουλάκια στον τενεκέ. Τακτοποιούμε το μπαρ. Η κυρά-Βάσω συντονίζει.

- Να βγάλουμε έξω τον τενεκέ.
- Τελειώνετε να πάμε για κρασί.
- Πού να πάμε Μάνθο;
- Στο Ρέμα. Κλείστε τα φώτα και παίρνουμε δρόμο.

Περασμένες έντεκα.

Βγαίνουμε. Ο Μάνθος κλειδώνει το λουκέτο.

- Με τα πόδια πάμε. Φάλαγγα κατά μονάδας.

Ο Μάνθος έδειξε την κούραση του περιορίζοντας σιγά - σιγά την δράση του. Το καλοκαίρι έδωσε τις δυό - τρεις τελευταίες του παραστάσεις. Αμέσως μετά κατέπεσε. Επειδή ήταν μαχητής δεν το ανέχτηκε. Δεν θέλησε να συνεχίσει, μου το είπε με τον τρόπο του στο νοσοκομείο. Αποχώρησε διακριτικά, με συνοπτικές διαδικασίες.

Η τελετή της κηδείας του στην Νέα Σμύρνη ήταν υποδειγματικά αξιοπρεπής, η ατμόσφαιρα γεμάτη θλίψη, όμως γλυκιά και ήρεμη. Παρόντες όλοι οι συνάδελφοι και μαθητές του, οι φίλοι και οι συγγενείς. Εκείνος ήταν παρών, με κλειστά μάτια, ευχαριστημένος.

Χαίρε Μάνθο! Σ' αγαπώ και σ' έχω στην καρδιά μου, στο παίξιμο μου, στα καλαμπούρια, στα γέλια και στα πειράγματα μου, στα γλέντια, στις ταβέρνες και στο κρασί που πίνω με τους φίλους μου. Χαίρε Μάνθο!

- Σημείωμα για τον Ευγένιο Σπαθάρη, δημοσιευμένο στον ημερήσιο τύπο:

Ο Ευγένιος Σπαθάρης.

Ο Ευγένιος.

Ο Σπαθάρης.

Η φωνή του Καραγκιόζη για μισό αιώνα.

Η φωνή του Καραγκιόζη. Και η ψυχή του.

Η ψυχή του Καραγκιόζη και η ψυχή του Σπαθάρη ένα.

Στην Ελλάδα πρώτα και ακόλουθα στο γύρο του κόσμου.

Έπαιξε ασταμάτητα, χωρίς κούραση.

Αγκαλιά με τις φιγούρες του παντού.

Κέρασε τόσο γέλιο και δάκρυ που περίσσεψε. Να έχει για όλους.

Το παιχνίδι δεν το χόρτασε. Γι' αυτό, δεν το βαρέθηκε. Έπαιζε κι άλλο, κι άλλο. Ο τυχερός... Και όλοι τυχεροί που το χαιρόμαστε το παιχνίδι του.

Είχε καλή μοίρα ο Ευγένιος. Είχε δάσκαλο τον μπάρμπα-Σωτήρη που του δίδαξε. Και μετά όλο έβρισκε μόνος του. Ζωγράφισε, σκηνοθέτησε, τραγουδούσε.. Είχε και φίλους ακριβούς που του μάθαιναν και τους μάθαινε, και όλο αυτό έγραψε μια Ιστορία. Καλλιέργησε την παράδοση ο Σπαθάρης και άνθισε. Όπως πρέπει. Και σε μας, τους εναπομείναντες της συντεχνίας του, αυτό να μείνει.

Ο κόσμος τον αγάπησε τον Σπαθάρη. Πολύ. Μικροί και μεγάλοι. Όλοι. Τον ξέρουν απ' έξω. Τον έμαθαν στο σχολείο. Τον γνωρίζουν. Είναι δικός τους.

Ο Σπαθάρης είναι λαϊκός ήρωας. Και ο κόσμος έχει ανάγκη τους δικούς του ήρωες. Γι' αυτό δάκρυσε για κείνον την Τετάρτη το μεσημέρι. Και τον χειροκρότησε.

Την Τετάρτη το μεσημέρι ήμουν παρών σε κάτι που νόμιζα πως δεν θα ζήσω ποτέ μου. Και δεν το αποδέχομαι. Απλά και αφελώς αλλά συνειδητά, το αρνούμαι. Ο τόπος της ψυχής είναι η παιδική μας ηλικία. Εκεί καταφεύγω και κατοικώ. Ο μόνος τρόπος άμυνας και αντίστασης στην ηλιθιότητα και την χυδαιότητα που μας περιβάλλει.

Ο ευγενής Σπαθάρης είναι παρών. Δίνει την ευχή του σ' όποιον μπορεί να την εκτιμήσει.

Ευχαριστώ κύριε Ευγένιε. Καλή ξεκούραση. Θα τα πούμε αύριο.

	<ul style="list-style-type: none"> • «Σήμερα ο κόσμος δε γνωρίζει τον αληθινό Καραγκιόζη» (άρθρο Άθω Δανέλλη στην ΕΠΟΧΗ 28/11/2003) <u>Απόσπασμα από το άρθρο:</u> «Εάν δεν είναι πολιτικοποιημένος ο Καραγκιόζης είναι άνοστος. Ο κόσμος απομακρύνθηκε από τον Καραγκιόζη και δεν ξέρει το σύγχρονο πρόσωπό του. Εάν δεν έχει να σχολιάσει τα προβλήματα της εποχής δεν είναι επίκαιρος, εάν δεν σχολιάζει την πολιτική και τα κοινωνικά προβλήματα είναι ψόφιος. Η παράδοση δεν είναι νεκρή, μουχλιάζει όμως αν δε γίνεται αυτό. Ο Καραγκιόζης, όπως λέω, είναι σαν το ποτάμι, δηλαδή ενώ έχει αυστηρά συγκεκριμένες φόρμες, ανανεώνεται συνεχώς και γι'αυτό δεν είναι αρεστός στην εξουσία, γιατί είναι αντιεξουσιαστής. Πάντα θα τα βάλει με την εξουσία, θα δει δηλαδή τα στραβά και αυτά θα καυτηριάσει, αυτά θα σχολιάσει, για αυτά θα κοιτάξει να μιλήσει. Ο Καραγκιόζης είναι ο κατ'ουσίαν αναρχικός, η πραγματική ανατροπή. Ο Καραγκιόζης χαρακτηρίζεται υπερκομματικός, τα λέει σε όλους. Σαν λαϊκό θέατρο σαφώς αριστερός. Ο Καραγκιόζης έχει μεγάλη δυναμική, είναι στοιχειο δημοκρατικό, η επανάσταση, η ανατροπή, η υπέρβαση, ο σουρεαλισμός, όλα αυτά τα στοιχεία που ψάχνουμε είναι ο Καραγκιόζης. Είναι αντιρεφορμιστής, είναι εκτός τόπου και χρόνου και δεν μπαίνει σε καλούπια.» • <u>Ο Άθως Δανέλλης μιλάει για την άνθηση του Θεάτρου Σκιών:</u> «Ο κόσμος επιστρέφει στην απλότητα και στη σάτιρα. Τα τελευταία χρόνια παρατηρούσαμε μεγαλύτερη ανταπόκριση του Καραγκιόζη στο παιδικό κοινό, το οποίο πειραματίζεται με την κατασκευή φιγούρας. Το ενήλικο κοινό μας ζητάει καινούρια θέματα για παραστάσεις Καραγκιόζη» λέει ο κ Δανέλλης, σχολιάζοντας το γεγονός ότι «ο Καραγκιόζης είναι πλέον Τούρκος πολίτης» και θυμίζει τον αείμνηστο Ευγένιο Σπαθάρη που πίστευε ότι :«ο Καραγκιόζης είναι η αιώνια εικόνα του Έλληνα». <p>Πηγές: http://www.athosdanellis.com/deltaetamuomicronsigmaiotaepsilon973mualphataualpha.html (08/10/2013) http://www.tsiritsantsoules.gr/el/i-omada/theatro/17-o-karagiozis-tromokratis (08/10/2013) http://www.athosdanellis.com/omicroniota-pialphalambdaalphiotaomicron943.html (08/10/2013) http://www.asda.gr/hgianniris/senario.htm (16/10/2013) http://argolikeseidiseis.blogspot.com.es/2011/01/blog-post_3346.html (25/10/2013) http://oitheitses.wordpress.com/category/%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B1/page/9/ (25/10/2013)</p>
	Διασκευές για το συμβατικό θέατρο
Σχέση με το θέατρο	<ul style="list-style-type: none"> • Το 1994 έγραψε τα κείμενα και επιμελήθηκε τη θεατρική μουσική παράσταση «Αιολικοί άνεμοι» αφιέρωμα στις χαμένες πατρίδες, με το μουσικό Γιώργο Τζώρτζη, σε σκηνοθεσία Γιάννη Βόγλη και σκηνικά Τάσου Ζωγράφου. • Το 1997 ήταν βασικός συνεργάτης στην πρωτοποριακή "Όπερα Σκιών" του Νίκου Μαμαγκάκη σε σκηνοθεσία Γιάννη Σμαραγδή, η οποία παρουσιάστηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. • Συμμετοχή στην παράσταση «Ηλέκτρα» του Ευριπίδη, σε σκηνοθεσία Μάρθας Φριτζήλα, υποδιόμενος το φτωχό γεωργό και σύζυγο της ομώνυμης πρωταγωνίστριας <p>Πηγή: http://www.athinorama.gr/theatre/data/performances/?id=10007625 (07/10/2013)</p>
Σχέση με τον κινηματογράφο	Έχει συμμετάσχει σε κινηματογραφικές παραγωγές.
Σχέση με την τηλεόραση	Έχει συμμετάσχει σε τηλεοπτικές παραγωγές.
Σχέση με το ραδιόφωνο	Δούλεψε σε ραδιοφωνικό σταθμό της ΕΡΤ όπου έκανε τα πρωινά του Σαββάτου μια εκπομπή με θέμα τον Καραγκιόζη και τίτλο «Πίσω από τον μπερντέ». Συνεργάστηκε με την Ε.Ρ.Α. και την ελεύθερη ραδιοφωνία.
Σχέση με τη μουσική	Έχει εργαστεί επίσης σαν λαϊκός μουσικός
Ζωγραφική	Ζωγραφίζει και κατασκευάζει τα εργαλεία της τέχνης του.

Εκπαιδευτικό υλικό

Διδάσκει την τέχνη του Θεάτρου Σκιών (ιστορία και θεωρία, ύφος και μίμηση, ρόλος της μουσικής στην παράσταση, κατασκευή και ζωγραφική φιγούρας, σκηνικού και ρεκλάμας) σε σεμινάρια ανά την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Συνηντεύξεις, Ρεπορτάζ, Αφιέρωματα

Εφημερίδες

- 14/01/2010: συνέντευξη στο 98,4 Free Press στη Βασιλική Σκληρού («Μου αρέσει να δίνω παραστάσεις στις γειτονιές που διατηρείται ζωντανό το προσφυγικό στοιχείο.»)
- 27/10/2007: συνέντευξη στην Κατερίνα Μυλωνά για την καθημερινή πρωινή εφημερίδα της Κρήτης: «Δε διάλεξα τον Καραγκιόζη, με διάλεξε»:

Ο Καραγκιόζης είναι παρεξηγημένη προσωπικότητα γιατί έχει πάρα πολλές αρετές αλλά ο κόσμος βλέπει τα στραβά του μόνο γιατί ο Καραγκιόζης κριτικάρει με πολύ έντονο ύφος κι αυτό εκλαμβάνεται ως κοροϊδία.

Δε θα μπει ο κόσμος εύκολα στο πνεύμα του, ειδικά σήμερα.

Ο Καραγκιόζης είναι η σκιά του εαυτού μας και παλιά ήταν ένα πολύ διαδεδομένο θέατρο, σπουδαία τέχνη, θεάτριζε χιλιάδες κόσμου, ήταν πολύ αγαπητός.

Η καθημερινότητα είχε αναφορές στο θέατρο σκιών, όπως σήμερα έχει η τηλεόραση. Ήταν η τηλεόραση της εποχής με λίγα λόγια.

Ακριβώς όπως ένα μικρόβιο, ο Καραγκιόζης του κόλλησε όταν ήταν ακόμα μικρό παιδί. «Δε διάλεξα τον Καραγκιόζη, με διάλεξε», λέει χαρακτηριστικά ο Άθως Δανέλλης, ένας από τους ελάχιστους εναπομείναντες καραγκιοζοπαίχτες που προσπαθεί να διατηρήσει ζωντανό το θέατρο σκιών. Με την ίδρυση του «Αρχείου Ελληνικού Θεάτρου Σκιών» ξεκίνησε μια προσπάθεια για την αποκατάσταση και αξιοποίηση των θεατρικών κειμένων και ιστορικών στοιχείων του ελληνικού Καραγκιόζη που από τη δεκαετία του '50 άρχισε να χάνει τη δημοτικότητά του εξαιτίας του κινηματογράφου και της τηλεόρασης. Όπως τονίζει στον «Π» ο Άθως Δανέλλης, ο Καραγκιόζης σατιρίζει τα κακώς κείμενα της εκάστοτε εποχής και αποτελεί ένα κοφτερό μαχαίρι στα χέρια του κόσμου απέναντι στους κυβερνώντες, οι οποίοι και τον φοβούνται.

Εκείνο που με αγωνία προσπαθεί να διατηρήσει, είναι τον Καραγκιόζη στο βραδινό θέατρο για ενήλικο κοινό αφού σήμερα οι περισσότερες παραστάσεις δίνονται για τα παιδιά.

Η συνέντευξη που ο Άθως Δανέλλης παραχώρησε στον «Π» έχει ως εξής:

Γιατί αποφασίσατε να ασχοληθείτε με το Καραγκιόζη;

«Αυτά τα πράγματα, σε πολύ μεγάλο βαθμό, δεν τα διαλέγεις, σε διαλέγουν. Εγώ λέω ότι ο Καραγκιόζης είναι μικρόβιο, μου κόλλησε από όταν ήμουν μικρό παιδάκι, με τράβηξε. Δεν είχα στη οικογένεια καραγκιοζοπαίχτες, ο μπαμπάς μου καραγκιοζόφιλος πολύ μου μετέδωσε την αγάπη που είχε για την παράδοση. Άρχισα να παρακολουθώ παλιούς καραγκιοζοπαίχτες, πήγα κοντά τους, δούλεψα μαζί τους, μαθήτευσα κοντά τους και σιγά-σιγά εξελίχθηκα. Με διάλεξε ο Καραγκιόζης.»

Τι αντιπροσωπεύει σήμερα ο Καραγκιόζης;

«Ο Καραγκιόζης έχει διαμορφωθεί σα χαρακτήρας και προσωπικότητα, σα σύμβολο, σαν ήρωας παράλληλα με το ελληνικό κράτος κι έτσι φέρει όλα τα χαρακτηριστικά των Ελλήνων και σήμερα και πάντα με τα καλά και τα κακά. Ο Καραγκιόζης είναι παρεξηγημένη προσωπικότητα γιατί έχει πάρα πολλές αρετές αλλά ο κόσμος βλέπει τα στραβά του μόνο γιατί ο Καραγκιόζης κριτικάρει με πολύ έντονο ύφος κι αυτό εκλαμβάνεται ως κοροϊδία. Δε θα μπει ο κόσμος εύκολα στο πνεύμα του, ειδικά σήμερα. Ο Καραγκιόζης είναι η σκιά του εαυτού μας και παλιά ήταν ένα πολύ διαδεδομένο θέατρο, σπουδαία τέχνη, θεάτριζε χιλιάδες κόσμου, ήταν πολύ αγαπητός. Η καθημερινότητα είχε αναφορές στο θέατρο σκιών, όπως σήμερα έχει η τηλεόραση. Ήταν η τηλεόραση της εποχής με λίγα λόγια. Ο κόσμος τον αγαπούσε και τον ήξερε πολύ καλά γιατί ήταν ταυτισμένος και με τους ήρωες και τους ανθρώπους που έπαιζαν Καραγκιόζη, τους καραγκιοζοπαίχτες, οι οποίοι ήταν μέσα από τον κόσμο, ήταν λαϊκοί τεχνίτες. Σπάνια συναντάς, αν όχι ποτέ, ένα καραγκιοζοπαίχτη να λέει ότι είναι καλλιτέχνης, είναι λαϊκός τεχνίτης. Ο κόσμος τον ήξερε, σήμερα δεν τον ξέρει καλά τον Καραγκιόζη, τον έχει παρεξηγήσει. Αυτό που κάνει ο Λαζόπουλος σήμερα, την έντονη κριτική και σάτιρα της επικαιρότητας, αυτό ακριβώς κάνει ο Καραγκιόζης. Οι μνημένοι τον ξέρουν καλύτερα, αλλά δεν είναι πολλοί.»

Είναι «όπλο» ενάντια σε κάτι ο Καραγκιόζης;

«Ο Καραγκιόζης είναι όπλο, είναι μαχαίρι πολύ κοφτερό στα χέρια του κόσμου, γιατί ο Καραγκιοζοπαίχτης δεν κάνει τίποτα άλλο από το να φωνάζει δυνατά αυτά που ο κόσμος δεν έχει τη δυνατότητα να φωνάξει. Για αυτό πάντα θεωρείτο επικίνδυνος από την εξουσία και έχει πολύ κακές σχέσεις με την εξουσία, το επίσημο Κράτος, γιατί είναι ανεξέλεγκτος, δεν μπορεί να ελέγξει κανείς τον

Καραγκιόζη την ώρα που βγαίνει στο πανί και φωνάζει δυνατά το παράπονο και πρόβλημα του κόσμου. Είναι όπλο και όσοι νέοι άνθρωποι έρχονται να δουν Καραγκιόζη, οι δικοί μου θεατές, γιατί δυστυχώς είμαι ο μόνος που κρατάω βραδινό θέατρο αυτή τη στιγμή στην Αθήνα. Έχω κόσμο που τον έχω εκπαιδεύσει πια, που για πολλά χρόνια παρακολουθεί και αντιδρά, δηλαδή περιμένει να ακούσει κάτι, το ζητάει να ακούσει κάτι έντονο από τον Καραγκιόζη.»

Το κοινό του Καραγκιόζη τι χαρακτηριστικά έχει;

«Σήμερα, οι περισσότεροι Καραγκιοζοπαίχτες ζούμε από τις παιδικές παραστάσεις, το θέατρο του Καραγκιόζη στράφηκε στο παιδικό κοινό από τη δεκαετία του '60 και μετά γιατί βρήκε αντιπάλους, κυρίως την τηλεόραση, ο κινηματογράφος στην αρχή και μετά η τηλεόραση χτύπησαν τον Καραγκιόζη. Στράφηκε, δηλαδή, στο παιδικό κοινό με αποτέλεσμα σήμερα το μεγαλύτερο μέρος του κοινού να είναι παιδικό και δεν υπάρχουν βραδινά θέατρα. Εγώ κρατάω βραδινό θέατρο εδώ και είκοσι χρόνια κι έχω τον κόσμο κοντά μου.»

Κάποια μηνύματα, όμως, απευθύνονται σε μεγαλύτερο ηλικιακό κοινό

«Βέβαια, η πολιτική σάτιρα, η έντονη και καυστική κριτική της επικαιρότητας θα γίνει για τις παραστάσεις με τους μεγάλους χωρίς να σημαίνει ότι οι παιδικές παραστάσεις θα είναι άνοστες ή ανούσιες. Οι σωστοί Καραγκιοζοπαίχτες που δουλεύουν με τα παιδιά, δίνουν μηνύματα και στα παιδιά, δεν τους προκαλούν το γέλιο με σαχλαμάρα. Τα παιδιά είναι πολύ έξυπνα και τα πιάνουν τα μηνύματα.»

Ποιες αλλαγές έχουν συντελεστεί στον Καραγκιόζη μέχρι σήμερα;

«Τα πρόσωπα που μπήκαν, γιατί ο Καραγκιόζης διαμορφώθηκε μέχρι το 1920 περίπου από το 1890 δεν έχει αλλάξει ούτε το ύφος, ούτε ως προς το περιεχόμενο, ούτε οι ήρωες και τα τεχνικά του. Μπορούμε να πούμε ότι είναι μια ακραία παραδοσιακή τέχνη. Από κει και πέρα, κάποια πράγματα που δεν τα χωνεύει ο Καραγκιόζης, δεν αφομοιώνονται μέσα στη γλώσσα του, τη λογική του, στη δομή του, τα αποβάλλει και ανανεώνεται συνεχώς. Διότι διαφορετικά είναι άνοστος και μουχλιασμένος.»

Ο κάθε Καραγκιοζοπαίχτης προσθέτει κάτι;

«Βέβαια, αυτό γίνεται από μόνο του. Αν είναι τυχερός ώστε να έχει κάποια ικανότητα και να προσθέσει κάποια πράγματα σημαντικά αυτό φαίνεται και πάει κάπου παρακάτω το θέατρο.»

Έχετε προσθέσει κάτι στον Καραγκιόζη, σαν προσωπική σας υπογραφή;

«Έχω την περηφάνια ότι κράτησα τον Καραγκιόζη στο βραδινό κοινό, στον κόσμο που ήταν οι θεατές του, τον παρακολουθούσαν παραδοσιακά. Δούλεψα με αυτό τον τρόπο. Κρατώ βραδινό θέατρο πριν αρχίσω να κάνω παιδικές παραστάσεις και το κάνω με πείσμα, επιμονή και οτιδήποτε κόστος έχει αυτό. Αυτό και μόνο είναι πολύ σημαντικό για την τέχνη, αν έχει λόγο να υπάρχει σήμερα. Έχω φτιάξει πριν δέκα χρόνια περίπου το «Αρχείο Ελληνικού Θεάτρου Σκιών» όπου γίνεται καταγραφή των κυρίως έργων του Καραγκιόζη που είναι πάρα πολλά, οι παραστάσεις του είναι πάρα πολλές, είχε ένα ευρύτατο ρεπερτόριο, πολύ μεγάλη γκάμα και ιστορικά στόχευα βέβαια και έχω και μια περηφάνια ακόμα, ότι είμαι ο πρώτος Καραγκιοζοπαίχτης που έβαλα τον Καραγκιόζη μέσα στο εθνικό θέατρο και στο θέατρο ενηλίκων. Ανεβαίνει ο Αίας του Σοφοκλή από μια ομάδα, ο Αίας είναι σκιά, ο πρωταγωνιστής, δηλαδή, της τραγωδίας ανήκει στο θέατρο σκιών. Μπήκαμε και στο παιδικό στέκι του εθνικού, όπου θα παρουσιάζω κάθε βδομάδα παραδοσιακά έργα του Καραγκιόζη για το παιδικό κοινό σε ένα ανανεωμένο εθνικό θέατρο που ελπίζουμε ότι θα έχει μεγάλη ανταπόκριση. Έχω συγκεντρώσει γύρω μου ανθρώπους νεότερους και σύγχρονους συναδέλφους και έχω φτιάξει μια φωλιά μέσα στην οποία γεννιούνται Καραγκιοζάκια.»

Ποια είναι η αγαπημένη σας φιγούρα;

«Τις φιγούρες τις αγαπώ όλες, του Καραγκιόζη έχω περισσότερο αδυναμία, είναι ο εαυτός μου πια, εγώ μέσα από εκείνον, εκείνος μέσα από μένα, μπερδεύονται πια τα πράγματα. Έχω μια αγάπη στον Χατζηαβάτη γιατί είναι μια παρεξηγημένη φιγούρα, νομίζουν ότι είναι κόλακας, ρουφιάνος, σκοτεινός. Όχι, είναι η άλλη πλευρά του Καραγκιόζη, έξυπνος, διπλωμάτης αλλά και αγνός.»

Γιατί συνεργαστήκατε με τους Χαϊνηδες;

«Η φιλία μου με τους Χαϊνηδες, το Δημήτρη Αποστολάκη που ξεκίνησε αυτό το πράγμα. Έγραψε ένα έργο «ο Καραγκιόζης στη Γιουροβίζιον» που με κάλεσε να ζωντανεύσω. Το δουλέψαμε μαζί, το κάναμε σιντί, μετά το πήραμε, το παντρέψαμε με τις μουσικές των Χαϊνηδων. Συνεχίζουμε το χειμώνα στο Κύπταρο, ένα ιστορικό μαγαζί για την Αθήνα, όπου θα κάνουμε ένα ταξίδι στο χώρο και το χρόνο.»

Στο Ηράκλειο υπάρχει τροφή για σας;

«Ο Καραγκιόζης έχασε το κοινό του στο Ηράκλειο από τη δεκαετία του '50 που σταμάτησε να

παρουσιάζεται σταθερά από τον Παπανικολάου που ήταν ένας πολύ σπουδαίος τεχνίτης. Από'κει και πέρα χάθηκε η επαφή, τα τελευταία χρόνια έχει μια ανάκαμψη, ένα ξαναζωντάνεμα μέσα από διάφορα πράγματα, παραστάσεις, την έντονη δραστηριότητα του Τίτου Πετράκη, του χαράκτη. Φέτος, πολύς κόσμος ήρθε με τους Χαϊνηδες και βλέπω ότι θα έχουμε συνέχεια, μακάρι.»

Πηγές: <http://www.athosdanellis.com/deltaetamuomicronsigmaiotaepsilon973mualphataualpha.html> (08/10/2013)

<http://www.patris.gr/articles/120482?PHPSESSID=#.UIPfi9J7LnA> (08/10/2013)

Περιοδικά

2007: συνέντευξη στο περιοδικό «Στιγμές»: «Η εξουσία πάντα φοβόταν τον Καραγκιόζη»

Πηγές: <http://stigmes.gr/pageflip/stigmes96/index.html?pageNumber=86> (08/10/2013)

Τηλεόραση

«Φωνές και Σκιές» Ντοκιμαντέρ από τη σειρά «Ελλήνων Δρώμενα» ΕΤ3 2009

Πηγή: <http://www.youtube.com/watch?v=PI1N35Vhuuc> (08/10/2013)

Φωτογραφικό υλικό

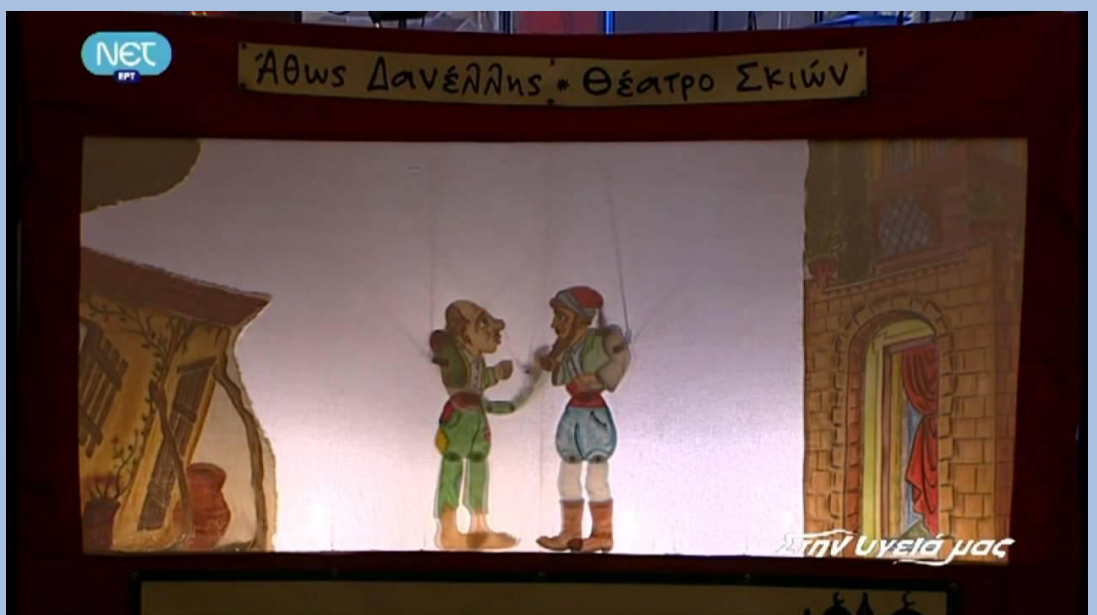
Ο Άθως Δανέλλης ως βοηθός του Μάνθου Αθηναίου (Λιονέττη) το 1995
Πηγή: βιβλίο «ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΟΠΑΙΧΤΕΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΦΩΤΑ ΤΟΥ ΜΠΕΡΝΤΕ» του Κώστα Στ. Τσίπηρα (Εκδ. Κοχλίας, Αθήνα, 2002, σ. 83) (23/10/2013)

Πηγή:

[https://www.google.es/search?q=%CE%B1%CE%B8%CF%89%CF%82+%CE%B4%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CF%82&rlz=1C2SKPL_enES451ES456&source=Inms&tbn=isch&sa=X&ei=pxhVUpH7GcPjswaggoFY&ved=0CAcQ_AUoAQ&biw=1366&bih=667&dpr=1#imgdii=\(09/10/2013\)](https://www.google.es/search?q=%CE%B1%CE%B8%CF%89%CF%82+%CE%B4%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CF%82&rlz=1C2SKPL_enES451ES456&source=Inms&tbn=isch&sa=X&ei=pxhVUpH7GcPjswaggoFY&ved=0CAcQ_AUoAQ&biw=1366&bih=667&dpr=1#imgdii=(09/10/2013))

Μαγνητοφωνήσεις/ Ηχογραφήσεις παραστάσεων/ μουσικής

- <http://www.youtube.com/watch?v=PI1N35Vhuuc> («Σκιές και Φωνές» Ελλήνων Δρώμενα)
- http://www.youtube.com/watch?v=UEI_sIPBuns (παίζουμε οικολογικά)

- <http://www.youtube.com/watch?v=MHmjAhPVBjQ> (Ο Άθως Δανέλλης τα λέει με τη «γλώσσα» του Καραγκιόζη στο «Παίζουμε Οικολογικά»)
- http://www.youtube.com/watch?v=i8V_RPb_pQY (με μουσικό σχήμα «Γιάλα»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=i8CO-K0WZns> (Ο Άθως Δανέλλης στο Δον Κιχώτη)
- <http://www.youtube.com/watch?v=ACtcJJ85y9U> («Ο Καραγκιόζης προφήτης»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=5AVDSHPpSM0> («Ο Καραγκιόζης φούρναρης»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=C0x0pvQneQs> («Οι αρραβώνες της Βεζυροπούλας»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=smnEZYlhVyA> («Οι δύο νυχτοκλέφτες»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=K4FztkwsuAk> («Ο Καραγκιόζης γιατρός»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=REUkPQg3p1Q> («Ο Καραγκιόζης στο τρελοκομείο»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=BkTnkz8ico4> («Ο θεός από την Αμερική»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=zpaPaNWnhPU> («Ο Καραγκιόζης ανθοπώλης»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=2-WoqNmai8U> («Το στοιχειωμένο ξενοδοχείο»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=BrugYVuMUio> («Το νησί των κατεργαράιων»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=jqe-b6A4z0E> («Οι αρραβώνες του Καραγκιόζη»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=yL-Pde5AqmM> («Ο Καραγκιόζης γραμματικός»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=vWIFmjKfzMA> («Η Θεία από την Αίγυπτο»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=phWqzj4qmbk> («Δύο καλοί γείτονες»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=MjYXDiOlkp0> («Ο Καραγκιόζης επιστήμονας»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=h22Z1FXnGZc> («Ο Καραγκιόζης μάγισσας»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=Td7UEgt9OEE> («Ο Μέγας Αλέξανδρος και τα Αινίγματα της Βεζυροπούλας»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=5mRCZ7dF6ns> («Της Νύχτας τα Γραμμένα»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=blysjK--nJc> («Τα 82 Εντάλματα του Καραγκιόζη»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=lUN7GyELT9Y> («Ο Καραγκιόζης τραγουδιστής»)
- <http://www.youtube.com/watch?v=Y39Kk1Y9JPK> (εκδηλώσεις Κυψέλης «Κάθε βήμα, μια γιορτή», αφιλοκερδής συμμετοχή Άθω Δανέλλη με τον Αθηναϊκό Θίασο Σκιών)
- <http://www.youtube.com/watch?v=uMdnD10Nd4> (συμμετοχή Άθω Δανέλλη στην Παράσταση Τμημάτων του Χορευτικού Τομέα του Πανεπιστημίου Αθηνών, ακαδημαϊκό έτος 2012-2013, 27/05/2013)
- <http://www.youtube.com/watch?v=b4o3zbyWu7w> / <http://www.youtube.com/watch?v=HU9fI0Z1lsY> / <http://www.youtube.com/watch?v=fIEShFI4xB0> / (Ο Άθως Δανέλλης στη Μονή Μαλεβυζίου 05/08/2012)
- <http://www.youtube.com/watch?v=ZY0Lv9i4I4> (Εθνικό Έλλειμμα, απόσπασμα από την εκπομπή της NET «Στην υγεία μας» 30/03/2013)
- <http://www.youtube.com/watch?v=9cEPCUAKFOg> (Ο Καραγκιόζης και η Τρόικα, απόσπασμα από την εκπομπή της NET «Στην υγεία μας» (30/03/2013)
- <http://www.youtube.com/watch?v=qeE9B9eDouQ> (Ο Άθως Δανέλλης με την Ελένη Βιτάλη στην εκπομπή της NET «Στην υγεία μας»)

	<ul style="list-style-type: none"> • http://www.youtube.com/watch?v=1iip91wifU (απόσπασμα από την εκπομπή της NET «Στην υγεία μας») • http://www.youtube.com/watch?v=Fi0ifHgTvX4 (απόσπασμα από την εκπομπή της NET «Στην υγεία μας») • http://www.youtube.com/watch?v=AUpzln8i9nQ (απόσπασμα από την εκπομπή της NET «Στην υγεία μας») • http://www.youtube.com/watch?v=bHX-y7p20kU / http://www.youtube.com/watch?v=_JALt1z2EbA / http://www.youtube.com/watch?v=iQ3_LPmvQ9w (Ο Καραγκιόζης στη Γιουροβίζιον, συνεργασία με τους Χαίνηδες) • http://www.youtube.com/watch?v=U-3D3AiiLwY («Ο Καραγκιόζης και η θεία από την Αίγυπτο», Βρυξέλλες)/ http://newsville.be/gr/politismos/karagkiozis_vriksels_anthos_danelis.asp • http://www.youtube.com/watch?v=fw9scbefAfk (Ο Άθως Δανέλλης στο Μέγαρο Γκύζη, Φεστιβάλ 2009, 10-11/08/2009 στη Σαντορίνη) • http://www.youtube.com/watch?v=nBgdcQxYkqw (Ο Καραγκιόζης τρομοκράτης, συνεργασία με τις «Τσιριτσάντσουλες») <p>Πηγή: http://www.youtube.com/ (07/10/2013)</p>
	<p style="text-align: center;">Δίσκοι βινίλιο</p>
	<p style="text-align: center;">VIDEO/ CD</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Ο Καραγκιόζης στη Γιουροβίζιον» (CD συνεργασία με τους Χαίνηδες) • «Ο Καραγκιόζης χρυσός Ολυμπιονίκης» (CD) <p>Πηγή: http://www.athosdanelis.com/epsilonkappadelta972sigmaepsiloniotasigmaf.html (08/10/2013)</p>
	<p style="text-align: center;">DVD</p> <p>«Τα κατορθώματα του Καραγκιόζη» (20 DVD/ 2 σειρές)</p> <p>Πηγή: http://www.athosdanelis.com/epsilonkappadelta972sigmaepsiloniotasigmaf.html (08/10/2013)</p>
	<p style="text-align: center;">Κινηματογραφικές ταινίες</p>
<p>MME</p>	<p style="text-align: center;">Τύπος</p> <p>α) <u>εφημερίδες</u>: Άρθρα, αφιερώματα β) <u>περιοδικά</u>: Άρθρα, αφιερώματα</p>
	<p style="text-align: center;">Ραδιόφωνο</p> <p>Αφιερώματα, συνεντεύξεις, ρεπορτάζ, έργα</p>
	<p style="text-align: center;">Τηλεόραση</p> <p>Αφιερώματα, συνεντεύξεις, ρεπορτάζ, έργα</p>
<p>Τιμητικές Διακρίσεις</p>	
<p>Βιβλιογραφία (Άρθρα, μονογραφίες)</p>	<p style="text-align: center;">Βιβλία-Εκδόσεις</p> <p>Τρεις κλασικές κωμωδίες από το ελληνικό θέατρο σκιών:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • «Ο γάμος του μπαρμπα-Γιώργου» • «Ο Καραγκιόζης Γραμματικός» • «Ο Καραγκιόζης Μάγειρας» <p>Έκδοση: Media dell'Arte 2008 Επιμέλεια: Λάρα Καλλίρη Φωτογραφία: Δέσποινα Σπύρου</p> <p>Πηγή: http://www.athosdanellis.com/epsilonkappa972sigmaepsiloniotasigmaf.html (08/10/2013)</p>
Κύριος χώρος δράσης	Αθήνα
Άλλοι χώροι δράσης	Γεωγραφικοί
	Έχει δώσει παραστάσεις σε πολλά μέρη της ηπειρωτικής και νησιώτικης Ελλάδας, αλλά η βασική του καλλιτεχνική δραστηριότητα εκτυλίσσεται κατα βάση στην Αθήνα.
	Σχολικοί
	Συνεργασία με σχολεία και κέντρα παιδικής ψυχαγωγίας σε όλη την Ελλάδα.
Επικοινωνία	e-mail: athosdanellis@gmail.com site: http://www.athosdanellis.com/index.html facebook: https://www.facebook.com/people/Athos-Danellis/1171252461

Σύνταξη δελτίου: Ξανθή Καμώννα